

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

10.09.2025

parat

Til:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

P.b 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf 21 01 36 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

Høring – NOU 2025:5 Kvinners arbeidshelse

Parat viser til NOU 2025:5 Kvinners arbeidshelse, og takker for muligheten til å komme med innspill i denne høringsrunden. Utredningen har vært grundig gjennomgått, blant annet i Parats utvalg for likestilling og mangfold.

Vi stiller oss bak YS sitt høringssvar, og ønsker i tillegg å løfte frem særskilte utfordringer knyttet til arbeidstid og arbeidsmiljø i enkelte bransjer der Parat organiserer medlemmer – med særlig vekt på kvinners situasjon.

Renhold, hotell- og restaurantbransjen

Disse bransjene preges av utstrakt bruk av deltidsstillinger, midlertidige kontrakter og ubekvemme arbeidstider (natt, helg og spredte vakter). Mange ansatte arbeider alene og uten tilstrekkelig kompensasjon for merarbeid. Dette skaper uforutsigbarhet og har negative konsekvenser for helse, økonomi og familieliv.

Arbeidsmiljøet er krevende. I hotell- og restaurantbransjen rapporteres det om høye emosjonelle krav, lav grad av kontroll og hyppig kundekontakt. Forekomsten av uønsket seksuell oppmerksomhet er mer enn dobbelt så høy som i øvrige deler av arbeidslivet.

Renholdsyrket er fysisk belastende, med høy eksponering for vått arbeid, ensformige bevegelser og kjemikalier. I tillegg rapporteres det om lav lederstøtte. Omtrent halvparten av sykefraværet i disse bransjene vurderes å være direkte relatert til arbeidsforholdene.

Apotekbransjen

Apoteksektoren er kvinnedominert og kjennetegnes av høyt sykefravær, lav autonomi og begrensede muligheter for tilrettelegging. Mange ansatte, særlig unge med minoritetsbakgrunn, utsettes for verbale og fysiske trusler i møte med sårbare kundegrupper. Underbemanning, høy turnover og manglende opplæring øker risikoen for uønskede hendelser og svekker arbeidsmiljøet.

Sammenlignet med andre yrkesgrupper er forekomsten av trakassering mot apotekansatte relativt høy, selv om enkelte andre helseyrker er enda mer utsatt.

Se vedlagte FAFO- rapport om Vold, trusler og trakassering mot apotekansatte.

Luffart – kabinansatte

Kabinansatte er en kvinneorientert yrkesgruppe som møter betydelige belastninger. Arbeidsdagene kan strekke seg opp mot 14 timer, ofte uten mulighet for pauser. Måltider inntas når arbeidsoppgavene tillater det, ofte stående i områder med passasjertrafikk, og uten mulighet til å velge eller tilpasse måltidet etter egne behov.

Sykefraværet blant kabinansatte er høyt, og det rapporteres om lavere terskel for å melde seg syk sammenlignet med andre yrkesgrupper. Dette skyldes blant annet at vanlige symptomer, som forkjølelse, forverres i trykksatt kabinemiljø.

Kabinpersonell utsettes dessverre for seksuell trakassering, både fra passasjerer og internt i arbeidsmiljøet. I tillegg opplever de i økende grad utfordringer knyttet til utagerende passasjerer.

Yrket er emosjonelt krevende, med hyppige fravær fra familie og sosiale nettverk, også i høytider. Kabinansatte omtales ofte feilaktig som "servitører", til tross for at de har et omfattende ansvar for sikkerhet, inkludert brannslukking, livreddende førstehjelp og psykososial støtte til passasjerer. Til tross for lav lønn, er sikkerhet alltid høyeste prioritet for denne yrkesgruppen.

Tannhelse – tannhelsesekretærer

Tannhelsesekretærer rapporterer om et høyt arbeidspress, manglende anerkjennelse og et arbeidsmiljø preget av kontroll og begrenset autonomi. Flere opplever redusert trivsel, særlig i situasjoner der ledelsen er til stede. Det beskrives en kultur hvor ansatte føler seg overvåket og ikke gis anledning til nødvendige pauser, selv i perioder med lav arbeidsbelastning.

I tillegg utsettes tannhelsesekretærer jevnlig for krevende telefonsamtaler og ubehagelige hendelser i møte med pasienter, ofte uten tilstrekkelig støtte fra ledelsen. Samlet gir dette et bilde av en yrkesgruppe som utfører en sentral og uunnværlig funksjon i tannhelsetjenesten, men som i liten grad blir verdsatt og anerkjent for sitt arbeid.

Parat mener det er avgjørende at kvinners arbeidshelse løftes frem som et sentralt tema i arbeidslivspolitikken. Vi oppfordrer til målrettede tiltak for å bedre arbeidsforholdene i de nevnte bransjene, og sikre at kvinners helse og trygghet ivaretas gjennom hele yrkeslivet.

For Parat

Rune Berge
Nestleder

Siren Somby
Ressursperson likestillings-
og mangfoldsutvalget